

Alle psychotische fenomenen zijn te vatten met één algemene en vijf specifieke symptoomdimensies

Het onderscheid dat in de meest gebruikte classificatiesystemen (DSM en ICD) wordt gemaakt tussen niet-affectieve (schizofrenie; schizoaffectieve stoornis) en affectieve (bipolaire stoornis en ernstige depressieve stoornis met psychotische kenmerken) psychosen staat ter discussie. In deze Europese studie werd de transdiagnostische dimensionale structuur en de daarmee verband houdende kenmerken van de psychopathologie bij 2182 personen met een Eerste Psychotische Episode (EPE) uit de EUropean network of national schizophrenia networks studying Gene-Environment Interactions (EU-GEI) studie onderzocht. Het EU-GEI-onderzoek is in zes landen waaronder Nederland uitgevoerd. Met behulp van het OPCRIT-systeem werden 49 symptoom-items beoordeeld. Al deze item-scores werden geanalyseerd met behulp van multidimensioneel item-response modelling in *MPlus* om te bepalen welk model het beste psychoses kan beschrijven: het unidimensionele-, het multidimensionele-, het bifactor- of het hiërarchische model. Een bifactor-model dat bestaat uit één algemene factor (dimensie) en vijf specifieke dimensies van positieve, negatieve, desorganisatie, manische en depressieve symptomen blijkt statistisch gezien de psychosen het beste te verklaren. Het bifactor-model kon 93% van de algemene variantie verklaren. De algemene psychose factor (dimensie) is voor een groot deel opgebouwd uit manische symptomen en waanvoorstellingen. De specifieke symptoomdimensies zijn complementair aan de algemene dimensie. Positieve symptomen komen meer voor bij zwarte mensen en Noord-Afrikanen. Mannen hebben vaker negatieve symptomen en minder depressieve symptomen dan vrouwen. Personen uit stedelijke gebieden scoren hoger op de algemene dimensie voor psychosen. In dit onderzoek is bewijs gevonden om bij de behandeling van psychoses meer van de dimensionele indeling en minder van de categoriale indeling gebruik te maken.

Quattrone D, Di Forti M, Gayer-Anderson C, Ferraro L, Jongsma HE, Tripoli G, La Cascia C, La Barbera D, Tarricone I, Berardi D, Szöke A, Arango C, Lasalvia A, Tortelli A, Llorca PM, de Haan L, Velthorst E, Bobes J, Bernardo M, Sanjuán J, Santos JL, Arrojo M, Del-Ben CM, Menezes PR, Selten JP; EU-GEI WP2 Group, Jones PB, Kirkbride JB, Richards AL, O'Donovan MC, Sham PC, Vassos E, Rutten BP, van Os J, Morgan C, Lewis CM, Murray RM, Reininghaus U. (2019). Transdiagnostic dimensions of psychopathology at first episode psychosis: findings from the multinational EU-GEI study. Psychol Med. 2019 Jun;49(8):1378-1391.